

12.1.2009

1/81/2009

Kunnan- ja kaupunginhallitukselle

Asiat

Lakisääteisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman hyväksyminen kunnassa lapsen oikeuksien juhlavuonna 2009

Kutsu luottamushenkilöille asiaa koskevaan seminaariin

Oppaat suunnitelman laadinnan ja seurannan tueksi

Kuntien valtuustojen tulee hyväksyä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi lakisääteinen suunnitelma 1.1.2008 voimaan tulleen lastensuojelulain 12§:n mukaan. Useissa kunnissa suunnitelma viedään uuden, vuonna 2009 aloittavan valtuuston hyväksyttäväksi.

Kuntaliitto lähetti kunnille 14.5.2008 tiedotekirjeen suunnitelman laadinnasta ja maksuttoman oppaan 1.osan valmistumisesta. Siinä kuvataan suunnitelman laadintaa koko kunnan yhteistyöprosessina, suunnitelman sisältöä, sekä sitä minkälaista tietoa tarvitaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin, palvelutarpeiden ja palvelujen toimivuuden arvioimiseksi. Oppaassa kerrotaan myös, miten suunnitelma voidaan kytkeä osaksi kunnan normaalia toiminnan suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin prosessia. Oppaan toinen osa ilmestyy helmikuussa 2009 ja se käsittelee tarkemmin suunnitelman seuranta ja arviointia. Tähän oppaaseen sisältyy jäsenitys kunnan ehkäisevästä lastensuojelusta, joka on uusi lakisäännös sekä esittelyt arki- ja kokemustiedon mittarista ja Lapsitiedon mittaristo kunnille -työvälineestä. Kuntaliitto julkaisee helmikuussa 2009 myös lastensuojelupalvelujen laadun perusvaatimuksia käsittelevän oppaan. Lastensuojelulaki (11§) edellyttää kunnan lastensuojelun olevan laadultaan sellaista, että se takaa lapsille, nuorille ja heidän perheilleen heidän tarvitsemansa avun ja tuen.

Lain toimeenpanoa seurataan myös kunnan hyväksymien suunnitelmien perusteella

Kansallisen ja alueellisten tilannearvioiden tekemiseksi tullaan erikseen ilmoittamaan kunnille, missä aikataulussa ja mille kansalliselle organisaatiolle kunnat lähettävät valtuuston hyväksymän suunnitelman sekä vastauksensa suunnitelman perustiedot kokoavaan sähköiseen kyselylomakkeeseen.

Maksuton koulutustilaisuus

Kuntaliitto yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa järjestää keväällä 2009 Lastensuojelun laatupäivät -seminaarisarjan eri puolilla Suomea. Ensimmäinen tilaisuus on 10.2.2009 Tampereella ja viimeinen 5.5.2009 Rovaniemellä. Ruotsinkielinen seminaari on 1.4.2009 Vaasassa. Sosiaali- ja terveysministeriön tukemana seminaarit ovat osallistujille maksuttomia.

Koulutustilaisuus soveltuu erityisen hyvin kuntien uusien luottamushenkilöiden perehdytyskoulutukseksi kaikilla niillä toimialoilla, joilla lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikutetaan. Koulutuspäivän aikana saadaan tietoa kunkin maakunnan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja palvelujärjestelmän nykytilasta, kehityshaasteista ja kehittämistyöstä sekä perehdytään kunnan lakisääteisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadintaan, vaikutusten seurantaan ja lastensuojelupalvelujen laadun perusvaatimuksiin.

Koulutustilaisuuden esite on tässä kirjeessä.

Lapsen oikeuksien sopimuksen juhluvuosi ja julkaisu Asiaa aikuisille

YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen 20-vuotisjuhluvuotta vietetään vuonna 2009 maailman eri valtioissa. Suomessa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelma, lapsiasiavaltuutettu, lukuisat järjestöt, kirkko ja kunnat toimivat yhteistyössä sopimuksen tunnettuuden parantamiseksi ja lasten ja nuorten osallistumisen edellytyksien kehittämiseksi. Toimintaa järjestetään niin valtakunnallisella kuin paikallisellakin tasolla. Juhlavuodella on oma tunnuslogonsa, jota toivotaan käytettävän kaikissa lapsen oikeuksia edistävissä tilaisuuksissa. Sen saa käyttöönsä OPM:n verkkosivuilta. Tasavallan presidentti toimii Suomessa juhluvuoden suojelijana.

Oheinen lapsiasiavaltuutetun julkaisu – ”Asiaa aikuisille” - on 600 ala- ja yläkoululaisen mielipiteiden pohjalta laadittu viesti aikuisille. Se kertoo, mitkä asiat lasten elämässä ovat heidän mielestään hyvin ja mitkä kaipaavat parantamista. Lapset haluavat esimerkiksi vaikuttaa koulun toimintaan enemmän, kuin mitä heillä on tällä hetkellä mahdollisuuksia. Lapset arvostavat kouluruokaa ja viihtyisää ympäristöä mutta niiden laadun parantamista toivotaan yleisesti. Koulun tiloissa ja välitunneilla jo pienillä kohennuksilla voidaan vaikuttaa huomattavasti lasten viihtymiseen. Pienissä kunnissa lapset kaipaavat usein nykyistä monipuolisempia harrastusmahdollisuuksia. ”Asiaa aikuisille” –julkaisusta ilmi käyvät lasten viestit on hyvä huomioida, kun kunnassa tehdään päätöksiä lasten palveluista.

Kunta ja sen palvelut ovat keskeisesti mukana kaikkien lasten, nuorten ja perheiden arjessa koko elämänkaaren ajan. Lasten ja nuorten hyvinvointia koskeva kunnan suunnitelma tulee osaltaan edistämään lapsen oikeuksien toteutumista.

Kuntaliitto ja Lapsiasiavaltuutettu suosittelevat kunnille Lapsen oikeuksien sopimuksen juhluvuoden vieton huomioimista. Esimerkiksi tämä voidaan ottaa huomioon sen valtuustokokouksen yhteydessä, jossa lasten hyvinvoinnin suunnitelma tullaan hyväksymään. Päätöksenteon yhteydessä voidaan järjestää juhlaseminaari tai muita tilaisuuksia.

On tärkeää, että lapset ja nuoret voivat vaikuttaa kunnan suunnitelmaan sekä osallistua juhluvuoden suunnitteluun ja tapahtumiin. Juhluvuosi on oiva ajankohta käsitellä sopimuksen sisältöä kunnan eri toimialoilla ja paikallisissa viestimissä.

Vuoden juhla huipentuu 20.11. vietettävään lapsen oikeuksien päivään. Juhlintoa ja tapahtumia ovat suunnitelleet valtion, lapsiasiavaltuutetun, kirkon ja kansalaisjärjestöjen edustajat yhteistyössä. Tilaisuuksien järjestämisessä suosittelemme yhteydenottoa paikalliseen evankelis-luterilaiseen seurakuntaan, sillä seurakuntien lapsi- ja nuorisotyö toimii valtakunnallisen juhluvuoden kampanjan paikallisen toiminnan koordinaattoreina.

Lisätietoja

Lisätietoja lain edellyttämästä suunnitelmasta ja oppaasta antaa erityisasiantuntija Juha Jokinen 09 771 2680, 050 381 9753 juha.jokinen@kuntaliitto.fi sekä projektipäällikkö Sirkka Rousu 050 301 9132.

Myös www.kunnat.net/lapset > Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta Oppaat on tulostettavissa www.kunnat.net/kirjakauppa (oppaan 2.osa vasta helmikuun lopussa).

Lastensuojelun laatupäivien ohjelma ja ilmoittautuminen www.lastensuojelunlaatupaivat.fi .

Lisätietoja Lapsen oikeuksien sopimuksesta ja juhlavuodesta antaa projektipäällikkö Auli Paavola, Lastensuojelun Keskusliitto auli.paavola@lskl.fi , 040 539 1109.

Lapsiasiavaltuutetun kotisivut www.lapsiasia.fi . LOS- juhlavuoden logo:n voi noutaa käyttöön opetusministeriön verkkosivuilta http://www.minedu.fi/lapset_nuoret_perheet/lapsenoikeudet/tunnus/?lang=fi.

SUOMEN KUNTALIITTO

LAPSIASIAVALTUUTETUN TOIMISTO

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma
varatoimitusjohtaja

Maria Kaisa Aula
lapsiasiavaltuutettu

Jakelu

Kunnan- ja kaupunginhallitukset ja edelleen kunnassa eri toimialoille

Kirjeen liitteet

Lastensuojelun laatupäivät -suomenkielinen koulutusesite (ruotsinkielisen koulutuspäivän esite ja ohjelma löytyy www.lastensuojelunlaatupaivat.fi sivuilta)

Asiaa aikuisille –lapsiasiavaltuutetun julkaisu